

GEOGRAFIJA

Valstybinio brandos egzamino II dalies užduotis
Pagrindinė sesija

2025 m. birželio 13 d.

Trukmė – 3 val. (180 min.)

NURODYMAI

1. Gavę užduoties sąsiuvinį ir atsakymų lapą, pasitikrinkite, ar juose nėra aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite egzamino vykdytojui.
2. **Atsakymų lape įrašykite savo identifikavimo kodą, grupę ir vietą (eilės numerį protokole) ir pasirašykite.**
3. Užduoties sąsiuvinio viduryje yra spalvota įklija su šaltiniais, reikalingais atlikti užduotis. Kad būtų patogiau naudotis šia įklija, ją galite išplėsti iš užduoties sąsiuvinio.
4. Per egzaminą galite rašyti juodai arba mėlynai rašančiu tušinuku, pieštuku, naudotis trintuku, liniuote, matlankiu.
5. Atsakymus pirmiausia galite rašyti užduoties sąsiuvinyje, kuriame yra palikta vietos juodraščiui. Jei esate tikri dėl atsakymo, iš karto rašykite atsakymų lape. **Vertintojams bus pateikiamas tik atsakymų lapas!**
6. **Atsakymų lape** rašykite tik **juodai** arba **mėlynai** rašančiu tušinuku tvarkingai ir įskaitomai. Atsakymų lape nesinaudokite trintuku ir koregavimo priemonėmis.
7. Atsakymų lape atsakymus įrašykite tam skirtose vietose. Už ribų parašyti atsakymai nebus vertinami.
8. Saugokite atsakymų lapą (neįplėškite ir nesulamdykite). Sugadintuose lapuose įrašyti atsakymai nebus vertinami.
9. Atsakymų lape neturi būti užrašų ar kitokių ženklų, kurie leistų identifikuoti darbo autorių.
10. Pasibaigus egzaminui, užduoties sąsiuvinį galite pasiimti.

Linkime sėkmės!

1 struktūrinis klausimas. Remdamiesi A, B šaltiniais (5 p.) ir žiniomis, atlikite 1.1–1.6 užduotis.

1.1. Remdamiesi A šaltiniu, įvardykite dvi valstybes, kuriose yra didžiausi gamtinių dujų ištekliai.

Juodraštis

1. 2.

(2 taškai)

1.2. Daugiausia gamtinių dujų sunaudojama elektros energijos ir šilumos gamybai. Nurodykite dar dvi sritis, kuriose naudojamos gamtinės dujos.

Juodraštis

1.

2.

(2 taškai)

1.3. Nurodykite dvi gamtinių dujų transportavimo priemones.

Juodraštis

1. 2.

(2 taškai)

1.4. Pateikite gamtinių dujų panaudojimo tris privalumus¹ ir tris trūkumus².

Juodraštis

Privalumai:

1.

.....

2.

.....

3.

.....

Trūkumai:

1.

.....

2.

.....

3.

.....

(6 taškai)

1.5. Remdamiesi B šaltiniu, nurodykite bent tris Lietuvos dujų tiekimo³ sistemos dalis.

Juodraštis

.....

.....

(1 taškas)

¹ privalumas – zaleta – преимущество – перевага

² trūkumas – brak, wada – недостаток – недолік

³ tiekimas – dostawa – поставка – постачання

- 1.6.** Nurodykite dvi Klaipėdos suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) terminalo panaudojimo galimybes. Atsakymą argumentuokite.

Juodraštis

1.

 2.

(2 taškai)

- 2 struktūrinis klausimas.** Remdamiesi C, D, E, F šaltiniais (5, 6 p.) ir žiniomis, atlikite 2.1–2.4 užduotis.

- 2.1.** Nurodykite dvi ūkinės veiklos sritis⁴, kurias apima⁵ Lietuvoje kuriamos laisvosios ekonominės zonos (LEZ).

Juodraštis

1.
 2.

(2 taškai)

- 2.2.** Nurodykite tris veiksnius⁶, lėmusius sėkmingą Klaipėdos LEZ plėtrą⁷.

Juodraštis

1.

 2.

 3.

(3 taškai)

- 2.3.** Įvardykite dvi grėsmes⁸, kurios gali kilti Klaipėdos LEZ plėtrai ateityje.

Juodraštis

1.

 2.

(2 taškai)

⁴ ūkinės veiklos sritis – dziedzina działalności gospodarczej – сфера економічної діяльності – галузь господарської (економічної) діяльності

⁵ apimti – obejmować – включать в себя – охоплювати

⁶ veiksnys – czynnik – фактор – чинник, фактор

⁷ plėtra – rozwój – развитие – розвиток, поступ

⁸ grėsmė – zagrożenie – угроза – загроза

- Juodraštis*

[illegible]

Juodraštis

.....

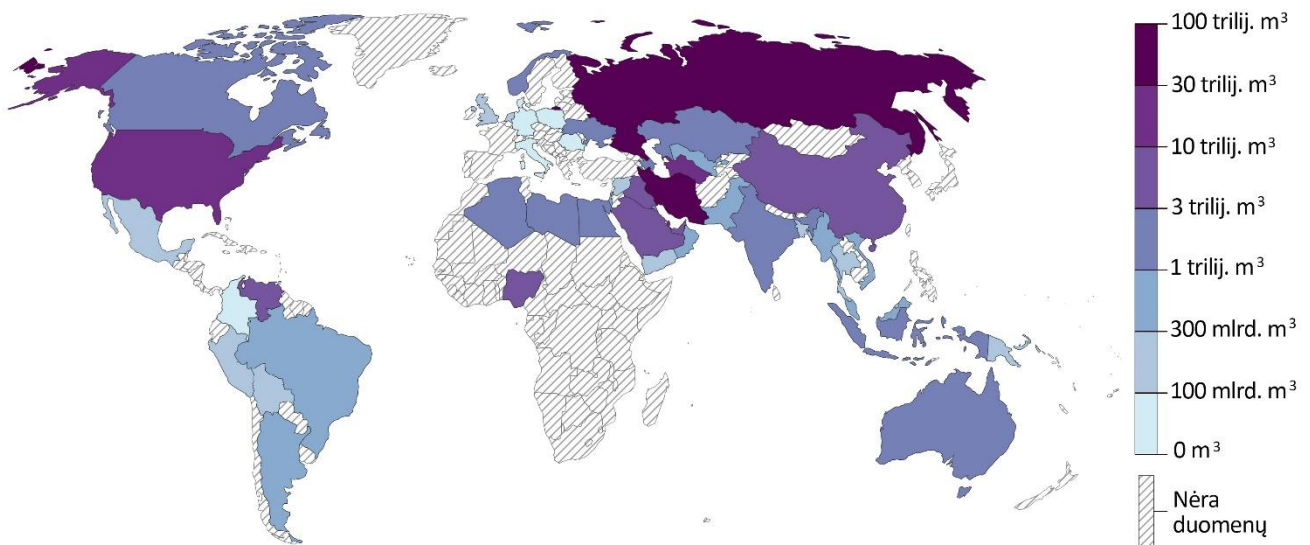
Juodraštis

1.
2.
3.

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

1 struktūrinio klausimo A, B šaltiniai

A šaltinis. Pasaulio valstybių gamtinių dujų ištekliai 2020 metais.

B šaltinis. Dujų tiekimo sistema Lietuvoje.

2 struktūrinio klausimo C, D, E, F šaltiniai

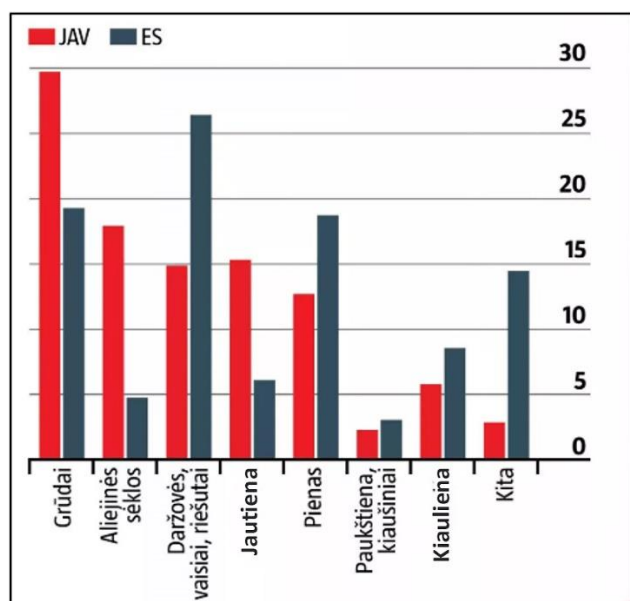
C šaltinis. Klaipėdos laisvoji ekonominė zona (LEZ).

„Indorama Ventures“ yra pasaulinė chemijos bendrovė, turinti 70 gamyklų 24 šalyse. Pirmoji bendrovės gamykla Europoje – UAB „Orion Global Pet“ – įkurta Lietuvoje, Klaipėdos LEZ. Ji gamina plastiko tarai skirtas PET (polietileno tereftalato) granules. Gamykla pradėjo komercinę gamybą 2006 m. ir dabar yra didžiausia vienos linijos gamykla Europoje, paliekanti mažiausią anglies dioksido pėdsaką. Vietos naujai gamyklai užsienio investuotojai ieškojo visoje Rytų ir Vidurio Europoje, bet galiausiai pasirinko Klaipėdos LEZ. Pastaruoju metu Klaipėdos LEZ teritorijoje veikia daugiau kaip 100 įmonių, dirbančių daugiausia plastiko ir PET, maisto, metalo apdirbimo, naftos produktų apdirbimo, automobilių elektronikos, logistikos, sandėliavimo bei pakavimo srityse. Bendra Klaipėdos LEZ veikiančių įmonių metų apyvarta siekia 1,34 mlrd. Eur, eksportuojama prekių už 611 mln. Eur, sukurta daugiau kaip 5 tūkst. darbo vietų.

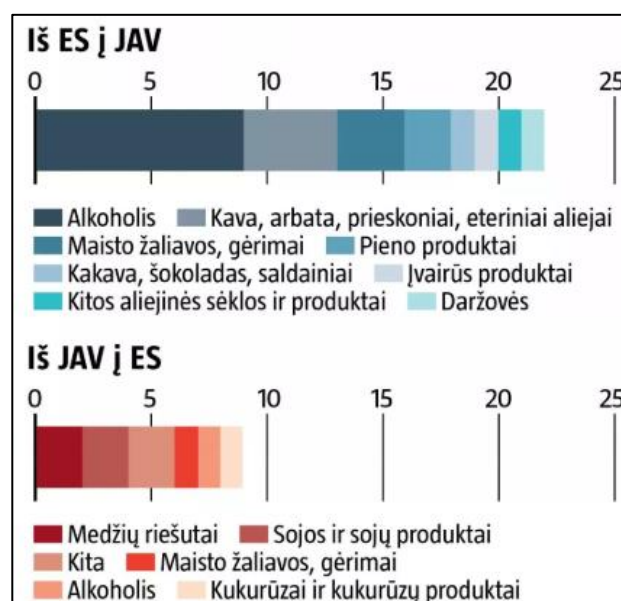
D šaltinis. Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) ir Europos Sąjungos (ES) žemės ūkio rodikliai.

Valstybė	Žemės ūkiui skirtos žemės plotas, mln. ha	Žemės ūkiui skirtos žemės ploto dalis, proc.		Pajamos iš žemės ūkio, mlrd. Eur	Ūkių skaičius, mln.	Vidutinis ūkio dydis, ha
		Dirbamajai žemei	Ganykloms			
JAV	364	49,7	50,3	315	2	178,5
ES	163	68,7	31,3	355	9	17,4

E šaltinis. JAV ir ES žemės ūkio produkcijos struktūra (proc.).

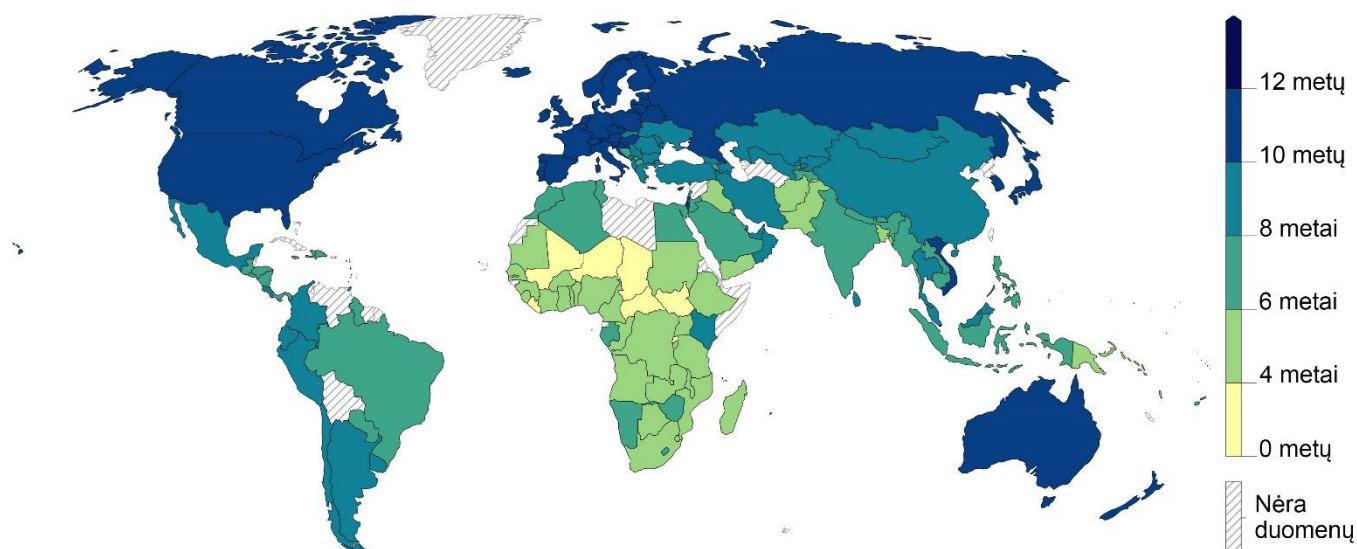

F šaltinis. JAV ir ES prekyba žemės ūkio produktais (mlrd. JAV dolerių).

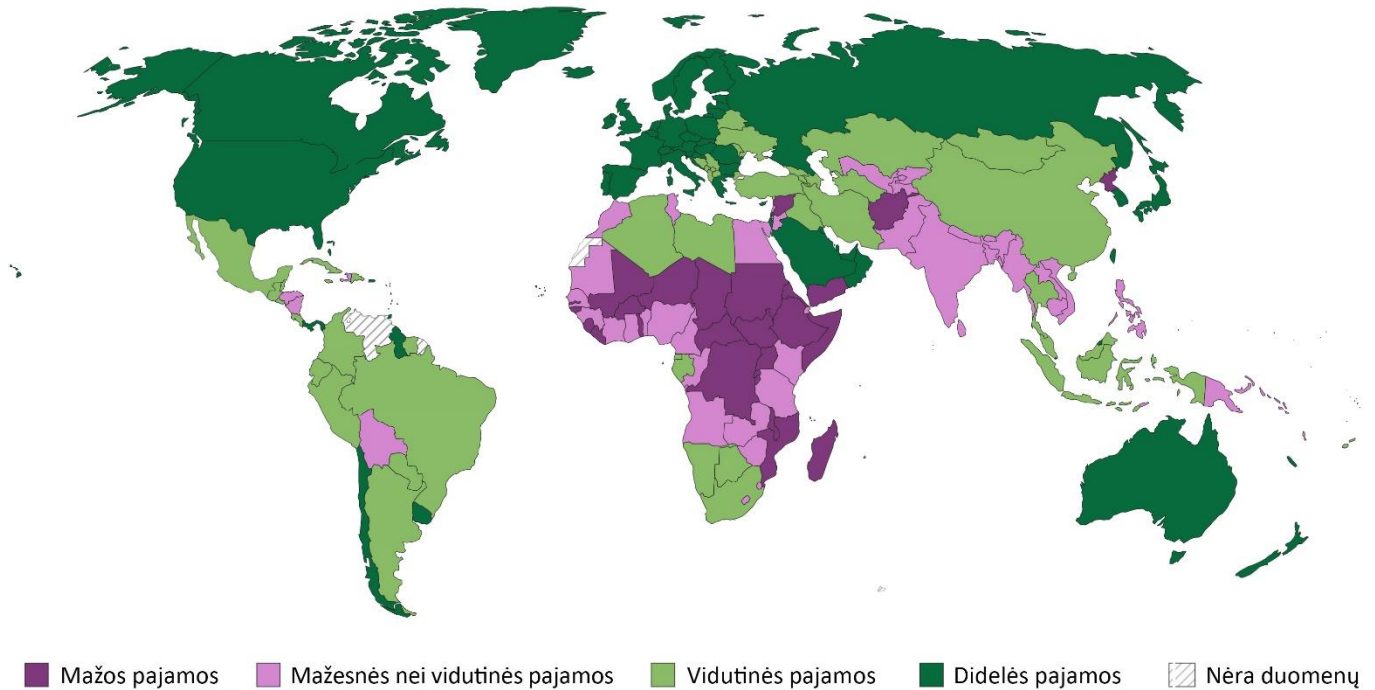

3 struktūrinio klausimo G, H, J, K šaltiniai

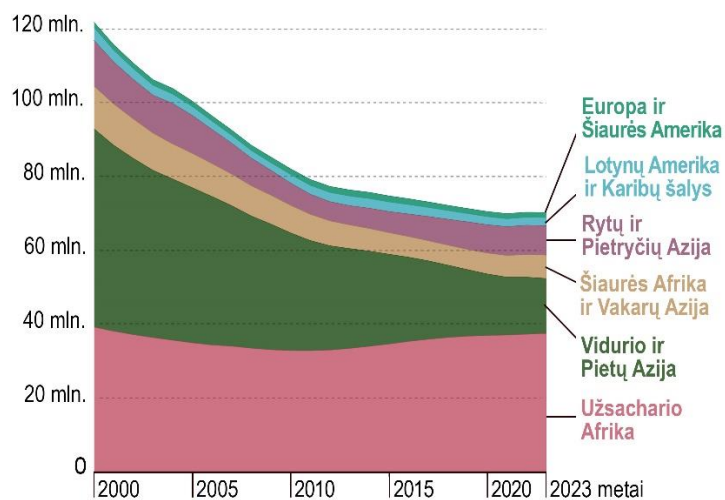
G šaltinis. Vidutinė mokymosi trukmė 2020 metais.

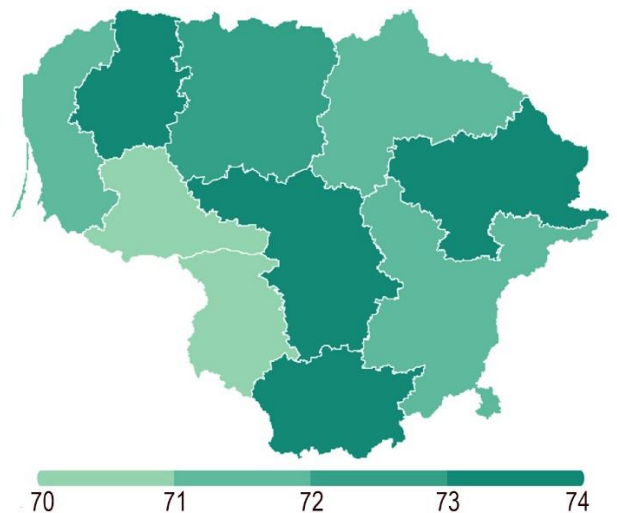
H šaltinis. Bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) vienam gyventojui 2023 metais (Pasaulio banko duomenys). BNP sudaro bendrasis vidaus produktas ir pajamos, gautos iš kitų šalių.

J šaltinis. Pradinio mokyklinio amžiaus vaikų, nebaigusių mokyklos 2000–2023 metais, skaičius pasaulio regionuose.

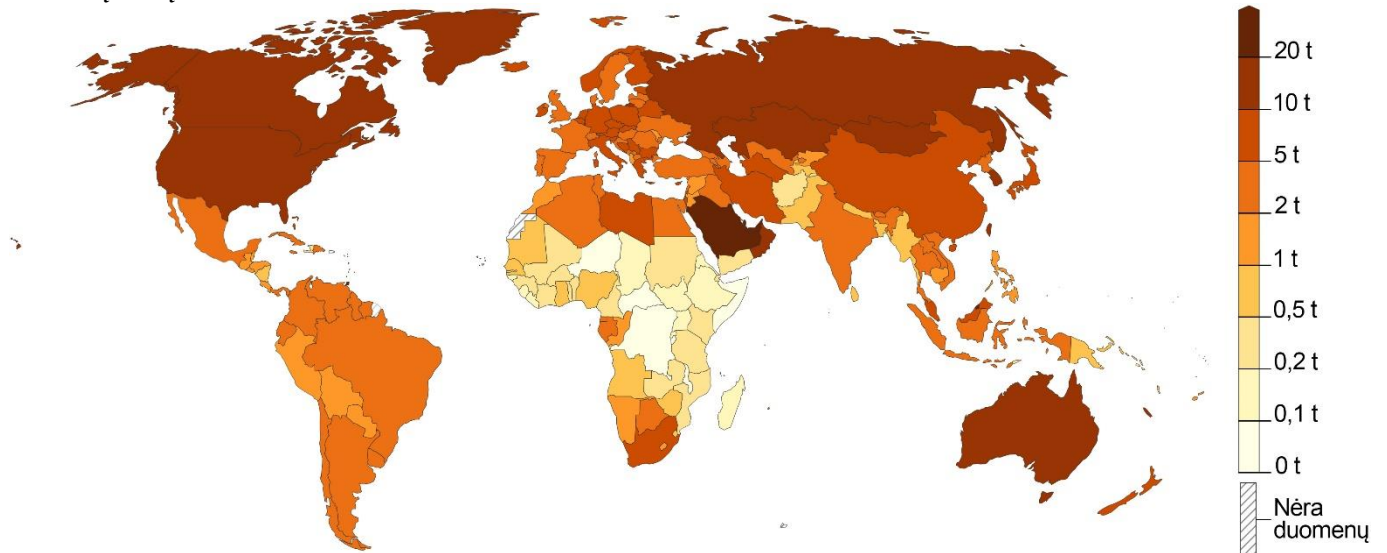

K šaltinis. Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų abiturientų, tęsiančių mokslus, dalis procentais pagal apskritis 2022 metais.

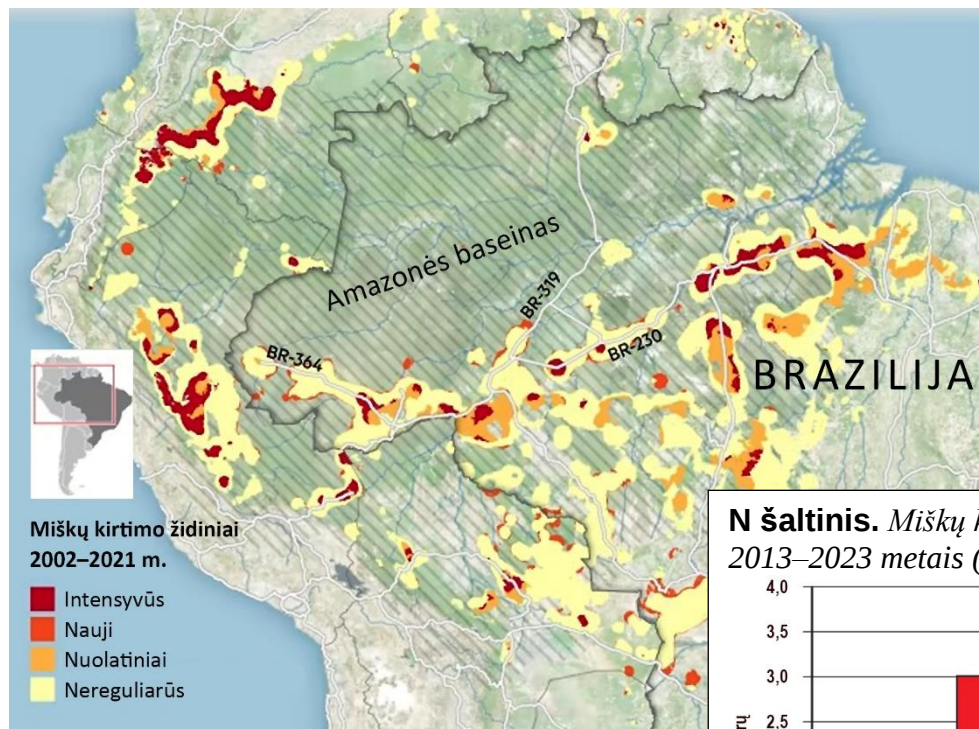

4 struktūrinio klausimo L, M, N šaltiniai

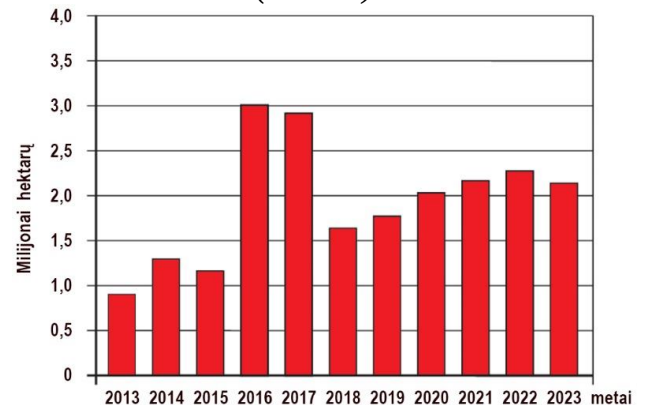
L šaltinis. Vienam gyventojui tenkančios CO₂ emisijos, išsiskiriančios pramonės sektoriuje ir deginant iškastinį kurą.

M šaltinis. Miškų kirtimas Amazonės baseine 2002–2021 metais.

N šaltinis. Miškų kirtimas Amazonės baseine 2013–2023 metais (mln. ha).

3.3. Išanalizavę J šaltinyje pateiktos diagramos duomenis, suformuluokite tris išvadas.

Juodraštis

1.
.....
2.
.....
3.
.....

(3 taškai)

3.4. Nurodykite tris priemones, kurios galėtų padėti pagerinti švietimą žemo raštingumo¹¹ regionuose.

Juodraštis

1.
.....
2.
.....
3.
.....

(3 taškai)

3.5. Remdamiesi K šaltinyje pateikta informacija, įvardykite po dvi Lietuvos apskritys, kuriose yra didžiausia ir mažiausia bendrojo ugdymo mokyklų abiturientų, tęsiančių¹² mokslus, dalis procentais.

Juodraštis

Didžiausia dalis:

1. 2.

Mažiausia dalis:

1. 2.

(4 taškai)

3.6. 2020–2023 metais Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose mokinių skaičius padidėjo 18,9 tūkst. (5,8 proc.). Paaiškinkite, dėl kokios priežasties padidėjo mokinių skaičius.

Juodraštis

.....
.....

(1 taškas)

¹¹ raštingumas – alfabetyzm – грамотность – грамотність, письменність

¹² tęsti – kontynuować – продолжать – продовжувати

4 struktūrinis klausimas. Remdamiesi L, M, N šaltiniais (8 p.) ir žiniomis, atlikite 4.1–4.6 užduotis.

- 4.1.** Remdamiesi L šaltiniu, nurodykite dvi priežastis, lemiančias¹³ nevienodą vienam gyventojui tenkančią CO₂ emisiją pasaulio valstybėse. Įvardykite vieną valstybę, kurioje CO₂ emisija 1 gyventojui yra didžiausia (> 10 tonų/1 gyv.), ir vieną – kurioje mažiausia (< 0,1 tonos/1 gyv.).

Juodraštis

Priežastys:

1.

.....

2.

.....

Didžiausia emisija Mažiausia emisija

(4 taškai)

- 4.2.** Nurodykite, kokią įtaką¹⁴ klimatui daro iškastinio¹⁵ kuro deginimo metu išsiskiriančios dujos.

Juodraštis

.....

(1 taškas)

- 4.3.** Išanalizavę M ir N šaltinius, suformuluokite tris išvadas apie miškų kirtimo pokyčius¹⁶ Amazonės baseine.

Juodraštis

1.

.....

2.

.....

3.

.....

(3 taškai)

- 4.4.** Dviem teiginiais¹⁷ išsamiai paaiškinkite, kaip drėgnųjų atogrąžų (tropikų) miškų kirtimas gali daryti poveikį¹⁸ klimato kaitai.

Juodraštis

1.

.....

2.

.....

(2 taškai)

¹³ lemti – prznaczyć, przesądzić – визначати, обумовлювати

¹⁴ įtaka – wpływ – влияние – вплив

¹⁵ iškastinis – kopalny – ископаемый – викопне

¹⁶ pokytis – zmiana – изменение – зміна

¹⁷ teiginys – stwierdzenie – утверждение – твердження

¹⁸ poveikis – wpływ, oddziaływanie – воздействие – дія

- 4.5.** Įvardykite du regionus, kurie, be Amazonės baseino, priskiriami drėgnųjų atogrąžų (tropikų) miškų geografiniai zonai (biomui).

Juodraštis

1.
2.

(2 taškai)

- 4.6.** Pateikite tris priemones, kurių reikėtų imtis, siekiant sumažinti neigiamą¹⁹ žmogaus veiklos poveikį drėgniesiems atogrąžų (tropikų) miškams.

Juodraštis

1.
.....
2.
.....
3.
.....

(3 taškai)

¹⁹ neigiamas – ujemny – отрицательный – негативный

JUODRAŠTIS

Šaltiniai

<https://ourworldindata.org/grapher/natural-gas-proved-reserves>
https://www.kcci.lt/file/manual/Lektori%C5%B3%20pristatymai/2%20Energetiniai_i%C5%A1%C5%A1%C5%ABkiai_2022-10-19%20Bago%C4%8Di%C5%ABt%C4%97.pdf
<https://ourworldindata.org/grapher/learning-adjusted-years-of-school-lays>
<https://ourworldindata.org/grapher/world-bank-income-groups>
<https://ourworldindata.org/grapher/literacy-rate-vs-gdp-per-capita>
<https://ourworldindata.org/grapher/out-of-school-children-of-primary-school-age-by-world-region>
<https://ourworldindata.org/grapher/total-government-expenditure-on-education-gdp>
Švietimas – Oficialiosios statistikos portalas
<https://osp.stat.gov.lt/svietimas>
<https://ourworldindata.org/grapher/co-emissions-per-capita>
<https://www.ft.com/content/d57eeb32-258f-4b7c-896f-1c99ffe5e48f>
https://www.ft.com/__origami/service/image/v2/images/raw/https://d6c748xw2pzm8.cloudfront.net/prod/10b176c0-cc92-11ec-b4eb-d3aa75515f15-standard.png?source=next-article&fit=scale-down&quality=highest&width=700&dpr=1
<https://www.sqa.org.uk/sqa/70972.html> angliškų žodžius nutrinti
<https://www.shutterstock.com>
<https://investlithuania.com/lt/sekmes-istorijos/indorama-ventures/>
<https://www.alfa.lt/verslas/zemes-ukis/jav-ir-es-zemes-ukio-praktikos-ir-reguliacijos-skiriasi-kuriu-metodai-ateityje-pasirodys-efektyvesni/336789/>